

Het Leer- garantiefonds

Managementsamenvatting
Evaluatie pilot

maart 2023

Start

Foundation®

maakt er werk van

Managementsamenvatting

Leergarantiefonds

Het Leergarantiefonds (LGF) is een initiatief van sociale onderneming Driekant en Start Foundation. Doelstelling van het LGF is het mogelijk maken dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt sneller aan de slag kunnen in een ontwikkeltraject door een voorschot te nemen op de financiering. Het afgeleide doel van het project is systeemverandering. De mens moet veel meer centraal komen te staan dan nu het geval is. Met de pilot wil Start Foundation problemen aankaarten en laten zien dat het anders kan.

Pilot

Van maart 2022 tot maart 2023 hebben zes sociale ondernemingen een pilot uitgevoerd met het LGF: Driekant, Buzinezzclub Foundation, Het Goed, i-did, Studeren en Werken op Maat (SWOM) en The Colour Kitchen. Elke deelnemer heeft een eigen LGF en daarvoor een bedrag ingelegd dat Start Foundation heeft verdubbeld (in totaal € 570.000). Belangrijke uitgangspunten voor de pilot waren:

- De mens die een ontwikkeltraject nodig heeft, staat centraal en niet de systeemwereld (wetten, regels, procedures).
- De deelnemers bepalen zelf welke kandidaten/trajecten vanuit het LGF worden gefinancierd.
- De deelnemers halen zoveel mogelijk financiering vanuit het LGF terug bij de daarvoor geëigende instanties.

De pilot is geëvalueerd aan de hand van een kwalitatieve procesevaluatie.

Conclusies

Onderzoeksvraag 1. Draagt het LGF in de optiek van de betrokken sociaal ondernemers eraan bij dat mensen die een ontwikkeltraject nodig hebben en waarvoor (nog) geen financiering is, snel kunnen instromen in een traject? Zo ja, onder welke voorwaarden? Zo nee, waarom niet?

"Deze manier van werken laten we niet meer los. Dit is de route om de kandidaten echt centraal te stellen en niet de financiers."

Dankzij het LGF zijn niet alleen méér mensen geholpen, maar ook sneller en beter.

Het betreft in totaal 140 personen, waaronder relatief veel jongeren (64%). Deze mensen stromen sneller in omdat niet eerst de financiën geregeld hoeven te worden. En ze krijgen dankzij het ongeoormerkte LGF-budget vaker een traject op maat. Bij de coaches heeft dit veel slagkracht en positieve energie opgeleverd. Ten tijde van de eindevaluatie is 46% van de kandidaten alweer uitgestroomd. Daarvan heeft 69% al een goede vervolgstap kunnen maken (waaronder 37% naar werk en 20% naar een opleiding/stage).

Met het LGF worden mensen bereikt die bij overheidsinstanties niet in beeld waren.

Bijna de helft van de kandidaten, waarvoor het LGF is ingezet, betreft mensen zonder inkomen (47%). Dit zijn vooral niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) met een afstand tot de arbeidsmarkt en daarnaast studenten/stagiairs met een arbeidsbeperking.

Onderzoeksvraag 2. Lukt het om financiering vanuit het LGF terug te krijgen van de daarvoor geëigende instanties? Zo ja, onder welke voorwaarden? Zo nee, waarom niet?

“Er zijn zoveel categorieën dat we door de bomen het bos niet meer zien. Die labels en het uitzoeken van de mogelijkheden kost veel tijd. Je weg vinden in de bureaucratie. Je moet bij meerdere loketten schrapen om je businesscase rond te krijgen. Het is een schraapmarkt.”

Het terughalen van financiering bij de daarvoor geëigende instanties is deels gelukt. Dit is veelal een arbeidsintensief proces.

Van het LGF-budget is in totaal € 464.482 gebruikt om 164¹ trajecten te financieren. De deelnemers aan de pilot hebben 31% van dit bedrag teruggekregen, waarvan 25% van de daarvoor geëigende instanties. Dit bedrag kan nog meer worden aangezien 54% van de kandidaten nog in traject is. De deelnemers hebben hier relatief weinig energie in gestoken. Het terughalen van financiering is een arbeidsintensief proces met de nodige bureaucratische hobbels door de vele regels, loketten en labels, vooral als de kandidaat door de ondernemer zelf wordt aangedragen.

Het ongeoormerkte LGF-budget beantwoordt aan de behoeften van de deelnemers om uiteenlopende trajecten voor- bij- en volledig te financieren.

Een belangrijk uitgangspunt was dat de deelnemers zelf bepalen welke kandidaten en kosten vanuit het LGF worden gefinancierd. De flexibiliteit van het ongeoormerkt LGF-budget beantwoordt hiermee aan de uiteenlopende financieringsbehoeften van de deelnemers. Volledige financiering is nodig als kandidaten niet aan de regels of beleidsprioriteiten voldoen. Dit speelt onder andere bij nuggers en als jongeren met een arbeidsbeperking extra intensieve begeleiding nodig hebben om hun stage te kunnen afmaken. Als ze wel binnen contractafspraken passen of als er toestemming is gegeven, dan komt er uiteindelijk wel financiering, maar niet altijd tijdig of voldoende om maatwerk te kunnen bieden.

Het LGF functioneert bij sommige deelnemers al als een revolverend fonds.

Voor het goed laten functioneren van het LGF is vooral meer ongeoormerkt, vrij besteedbaar geld cruciaal. Juist dan kunnen coaches focussen op de hulpvraag van de kandidaat en is er de ruimte om maatwerk te bieden. De pilot laat zien dat er in principe verschillende financieringsmogelijkheden zijn: bijvoorbeeld winst uit eigen onderneming, SROI-gelden, giften van particulieren of sponsoring door bedrijven. Wat haalbaar is, hangt af van wat past bij de

¹⁾ Bij 24 personen is het traject een keer verlengd.

onderneming en de aanwezige knowhow en capaciteit. Nog niet iedere onderneming heeft een strategie op dit gebied.

Het LGF is niet alleen een pot met geld, maar een manier van werken die van invloed is op verschillende onderdelen van de sociale onderneming.

Het uitgangspunt 'de mens centraal' in plaats van doen wat mogelijk is binnen de huidige regels en procedures is een fundamenteel andere benadering die je niet zomaar even implementeert. Het kost de deelnemers tijd om één en ander goed in te regelen, zoals de registratie van trajecten, kandidaten werven die niet in beeld zijn bij instanties en de benodigde middelen binnenhalen om het fonds weer aan te vullen. Een goede registratie geeft ook (meer) inzicht en een betere onderbouwing van de ongefinancierde trajecten. Die kennis kan helpen om de impact beter te communiceren naar de buitenwereld en nieuwe financiering te verwerven. De onderlinge uitwisseling gedurende pilot heeft de deelnemers geholpen om zich het gedachtegoed eigen te maken en stappen te zetten.

Aanbevelingen

Uit de procesevaluatie blijkt dat de doelstelling van de pilot, namelijk het mogelijk maken dat mensen die een ontwikkeltraject nodig hebben sneller aan de slag kunnen door een voorschot te nemen op de financiering, ruimschoots is behaald. Dit geldt nog niet voor het afgeleide doel: systeemverandering zodat de mens meer centraal komt te staan. Wel heeft Start Foundation met de pilot laten zien dat het anders kan. De aanbevelingen richten zich op het opschalen van het LGF-concept en het concreet aanhaken van de overheid, zodat meer mensen worden geholpen die nu buiten de boot vallen:

1. Investeer in een LGF-leernetwerk voor sociaal ondernemers, inclusief ondersteuning op maat. Het huidige netwerk met de pilot-deelnemers kan daartoe uitgebreid worden. Binnen het leernetwerk kunnen deelnemers kennis en ervaring rond het LGF delen en elkaar adviseren over het oplossen van problemen en uitdagingen.
2. Zorg voor een goede positionering en bekendheid van het LGF zodat het leernetwerk kan groeien en het makkelijker wordt om publieke instanties aan te spreken op hun verantwoordelijkheid.
3. Zorg dat de overheid de LGF-aanpak gaat ondersteunen met ongeoormerkt geld. Er kunnen bijvoorbeeld pilots geïnitieerd worden waarbij gemeenten met (één of meer) sociaal ondernemers een overeenkomst sluiten voor de financiering van een aantal personen, zonder specifieke vereisten. Gemeenten kunnen ook worden uitgedaagd om als co-financier op te treden in het LGF van een sociaal ondernemer.